

Pinksteren, 5 juni 2022

Antonius van Paduakerk

Opening

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Zusters en broeders,
u allen van harte welkom op dit Hoogfeest van Pinksteren. Vandaag wordt het drieluik Pasen-Hemelvaart-Pinksteren, dat zich over 50 dagen uitstrekt, afgesloten. Pinksteren, afgeleid van het Griekse *Pentèkostè*, wat 'vijftigste' (dag) betekent, is het laatste grote feest van ons kerkelijk jaar. Vandaag draag ik het daarbij passende vlammend rode kazuifel, de kleur van Vuur en Liefde. Vanaf nu breekt de 'lange groene periode' aan, de periode tot de Advent met groen als liturgische kleur.

U las het al in *Antonius Onderweg*, vandaag zal het Paduakoor samen met organist Berry van Berkum de feestelijke Pinksterviering opluisteren met het 15 jaar geleden door hem gecomponeerde '*Doortocht. Componenten voor de Liturgie*'. Niet de bekende Pinksterliederen dus, maar voor de goede verstaander zijn er wel degelijk overal verwijzingen naar Gods Heilige Geest in de gezongen teksten.

Vanaf Pasen zagen wij de ervaringen van de apostelen in het evangelie verwoord in de Handelingen. Hun leraar en Heer was glorieus uit de dood verrezen. Maar op Hemelvaart zien zij Hem opnieuw - en nu letterlijk, lichamenlijk - van de aardbodem verdwijnen. Ze staren hem sprakeloos na. Is Hij nu voorgoed weg?

Twee mannen in het wit wijzen hen min of meer terecht. 'Mannen van Gallilea, wat staan jullie **omhoog** te kijken?' Het klinkt als een aansporing liever **om zich heen** te kijken wat er in Jezus' naam te doen staat.

Het is een zijsprongetje, maar dit roept bij mij onweerstaanbaar het beeld op van al die mensen die tegenwoordig gespannen op hun *smartphone* staren. En tegen wie ik zou willen zeggen: 'Mensen, wat zitten jullie toch naar berichten op dat schermje te kijken? Kijk liever naar de levende mensen om je heen en schenk ze een glimlach: de medemens die zich verheugt over je aandacht is midden onder jullie!

Voor hij ten hemel vaart, belooft Jezus zijn leerlingen een Helper, zijn Heilige Geest, die voor altijd bij hen zal blijven, zoals we in het evangelie van vandaag kunnen lezen. Vandaag vieren wij de vreugdevolle inlossing van die belofte.

Ik wens u - ik wens ons - een inspirerende viering toe. En laten wij even stil in onszelf worden om deze viering aandachtig te kunnen vieren.

Overweging Antonius van Padua 5 juni 2022

In het begin van de Handelingen van de apostelen lezen we wat er gebeurde na de dood en de verrijzenis van Jezus. Veertig dagen lang was hij nog bij zijn leerlingen. Ze zien hem zoals hij altijd bij hen was: hij eet met hen zoals hij altijd met hen at, en spreekt met hen zoals Hij altijd met hen sprak. 40 dagen lang... De bijbel gebruikt het getal 40 telkens als een belangrijke gebeurtenis in het vooruitzicht is, het geeft een overgangstijd aan, een voorbereidingstijd. Het Volk van Israël trok 40 jaar door de woestijn op weg naar het Beloofde Land. En na zijn doop gaat Jezus 40 dagen de woestijn in als voorbereiding op zijn roeping, zijn opdracht in de wereld.

En dan, op die 40^e dag na Pasen, neemt Jezus zijn leerlingen mee naar de Olijfberg, even buiten Jeruzalem. Daar zegt Hij: 'Ga niet weg uit Jeruzalem, maar blijf wachten. Binnen enkele dagen zal Gods Geest over jullie komen en jullie kracht en enthousiasme geven om over Mij te vertellen aan de hele wereld.' Na deze woorden zien zij hun meester opgeheven worden en wordt hij door een wolk aan hun zicht onttrokken. Onthutst gaan de leerlingen terug naar de stad. 'Het is een stille tijd, een tijd van wachten', zo formuleerde Cécile het vorige week op die kale zondag tussen Hemelvaart en Pinksteren die ook wel 'wezenzondag' genoemd wordt. Want zo voelden Jezus' leerlingen zich in die periode: bang en verweesd zochten ze steun bij elkaar in de zaal van het Laatste Avondmaal. En dan, na 9 dagen, vroeger wel 'de Pinksternoveen' genoemd, wordt inderdaad op de 10^e dag Gods geest over hen vaardig. Met de uitstorting van zijn Heilige Geest vervulde Jezus de belofte aan zijn leerlingen altijd bij hen te blijven. Hun angst is weg en vol bravoure trekken zij de wereld in en spreken op luide toon zoals hun door de Geest wordt ingegeven. En iedereen, waar hij ook vandaan komt, kan hen verstaan. Zij beseffen dat hun meester weliswaar niet meer fysiek onder hen is, maar dat hij voort bestaat als zij in woord en daad van hem getuigen. Zij ervaren dat als hun missie, ze voelen zich uitgezonden en vanaf Pinksteren vormen Jezus' volgelingen dan ook een gemeenschap die over het algemeen als het begin, 'de geboorte', van de Kerk gezien wordt. We vieren dus vandaag als het ware ook de verjaardag van de Kerk en die Kerk dat zijn wij: proficiat!

Die belofte van Jezus om altijd bij zijn leerlingen te blijven, riep een frappante parallel bij mij op. Bij Indische mensen, en zeker bij de generatie van mijn ouders, heerst de overtuiging dat mensen tot 40 dagen na hun overlijden nog onzichtbaar onder ons zijn. Pas na 40 dagen gaan zij definitief 'naar de overkant' en daarom is er op die 40^e dag, eigenlijk 'Hemelvaartsdag', ook weer een familiesamenkomst met een *selamatan*, een ceremoniële maaltijd, net als bij de uitvaart. In sommige streken in ons land kent men dit gebruik ook als de zogenaamde 'zeswekendienst', de afsluiting van de officiële rouwperiode. Is iemand daarna dan helemaal verdwenen? Nee, want de overledene bestaat vervolgens verder in de geest, in de herinneringen van degenen die achterblijven en van hem of haar hielden. En die van de daden en de liefde van de overledene blijven getuigen. Een spiegeling in ons persoonlijk leven van het Pasen-Hemelvaart-Pinksterendrieluik waarover ik in de inleiding sprak.

Laten wij nu, Pinksteren 2022, bidden dat Gods Geest ook onze harten mag vervullen. Vele zorgen omringen ons, net zoals bij Jezus' verweesde leerlingen. De virusdreigingen, de klimaatverandering, de steeds groter wordende kloof tussen arm en rijk, de enorme stroom vluchtelingen en de oorlog in de Oekraïne. Het confronteert ons allemaal met de broosheid en de kwetsbaarheid van ons bestaan. Het is goed bij al deze dreigingen net als Jezus' leerlingen samen te komen en steun te zoeken bij elkaar.

Om die saamhorigheid te ervaren en te vieren, delen wij hier ook vandaag brood en wijn met elkaar, zoals Jezus dat voor de aanvang van zijn lijden deed met zijn leerlingen. En hopen ook wij dat we daardoor de kracht van Gods Geest mogen gaan ervaren. En dat wij die net als Jezus' leerlingen ook als een brandend vuur mogen uitstralen, aanstekelijk voor de mensen om ons heen, inspirerend tot een rechtvaardige, hele wereld.

Laten we vooral ook bidden dat Gods Geest vaardig mag worden over de machthebbers en invloedrijken op al die gebieden waar het misgaat of mis dreigt te gaan. Gods Geest die immers Vuur en Liefde is, zoals een bekend Pinksterlied ons leert. Gods geest die Wijsheid geeft en Kracht. Die Waakzaam is en Sterk. Die recht maakt wat krom is en die zacht maakt wat is verhard.

Amen